

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

DIREKTORAT ZA MAKROEKONOMSKE I FISKALNE ANALIZE I PROJEKCIJE

MJESEČNI

MAKROEKONOMSKI IZVJEŠTAJ

DECEMBAR 2024

+ 1.1%

PROGNOZIRANI
RAST EKONOMIJE
EUROZONE U 2025.

+ 10.0%

RAST PROMETA ROBE U
TRGOVINI NA MALO ZA
JEDANAEST MJESECI

+ 3.3%

INFLACIJA NAJNIŽA OD
2021. GODINE

+ 185.1 MILIONA

RAST PRIHODA
BUDŽETA ZA
JEDANAEST MJESECI

- 0.54 P.P

PAD KAMATNIH
STOPA U NOVEMBRU

+ 30.3%

RAST NOVOODOBRENIH
KREDITA ZA JEDANAEST
MJESECI 2024.

+ 17.2%

RAST NETO SDI ZA
JEDANAEST MJESECI
2024.

+ 23.0%

RAST PROSJEČNE
NETO ZARADE U
NOVEMBRU 2024.

Realni sektor i inflacija

U prvih jedanaest mjeseci 2024. broj noćenja domaćih i stranih gostiju u kolektivnom smještaju (hoteli i sl) iznosio je 5.119.473 i bilježi godišnji rast od 1,5%. Od stranih gostiju, najveći broj noćenja su ostvarili turisti iz Srbije (19,4%), Ujedinjenog Kraljevstva (8,0%), Njemačke (7,2%) i Francuske (6,6%). Promet robe u trgovini na malo je porastao za 10% u prvih jedanaest mjeseci. U istom periodu 2024. godine, vrijednost otkupa i prodaje proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva bilježi godišnji rast od 1,5%. Prosječna inflacija u 2024. godini iznosi 3,3% i najniža je od 2021. godine, a najveći doprinos rastu potrošačkih cijena dale su cijene u kategoriji 'Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva' (doprinos od 0,8 p.p) i cijene odjeće i obuće (doprinos od 0,6 p.p). Od septembra je zabilježen pad cijena na mjesečnom nivou, čemu je doprinijela mjera Vlade za ograničenje marži u trgovinama. Cijene hrane u decembru bilježe pad 1,2% u odnosu na novembar.

Međunarodno okruženje

Prema makroekonomskim projekcijama Evropske centralne banke (ECB)¹ iz decembra 2024, očekuje se da će privreda Eurozone, uprkos geopolitičkim neizvjesnostima, nastaviti postepeni oporavak u narednim godinama. Prosječni godišnji rast realnog BDP-a procjenjuje se na 0,7% u 2024. godini, 1,1% u 2025. godini, 1,4% u 2026. godini i 1,3% u 2027. godini. U poređenju sa septembarskim projekcijama ECB za 2024, izgledi za rast

BDP-a su revidirani blago naniže. Projekcije ukazuju i na rast inflacije krajem 2024. godine, prije očekivanog pada i stabilizacije na oko ciljanih 2% od drugog kvartala 2025. godine. U poređenju sa septembarskim projekcijama za 2024. godinu, izgledi za inflaciju revidirani su blago naniže za 2024. i 2025. godinu, uglavnom zbog pretpostavki o nižim cijenama nafte i električne energije. ECB predviđa inflaciju u Eurozoni od 2,1% u 2025. i 1,9% u 2026. godini, sa 2,4% iz 2024. godine.

Zaposlenost i dohodak

Tržište rada nastavlja da bilježi povoljne trendove. Prosječni broj zaposlenih u prvih jedanaest mjeseci 2024. iznosi 257,4 hiljada i povećan je 5,3% u odnosu na isti uporedni period 2023. godine. Registrovana stopa nezaposlenosti ZZZCG u novembru 2024, iznosila je 11,40% (pad 2,65 p.p. na godišnjem nivou). Prosječna neto zarada u periodu novembru 2024. je veća 23% u odnosu na novembar 2023, usljed implementacije programa 'Evropa sad 2' i povećanja minimalne i prosječne zarade. Prosječna penzija u novembru 2024, iznosila je 521,75€ i veća je 22,5% u odnosu na novembar 2023. godine.

Fiskalni sektor

Prihodi budžeta u periodu januar-novembar 2024. godine, iznosili su 2,497.7 mil.€ ili 34,3% procijenjenog BDP-a (7,279.7 mil.€), što je u odnosu na isti period prethodne godine veće za 185,1 mil.€ ili 8%.

¹ [Eurosystem staff macroeconomic projections, December 2024](#)

U poređenju sa planom po rebalansu, prihodi budžeta su veći 7,6 mil.€ ili 0,3%. Izuzimajući prihode jednokratnog karaktera, prihodi budžeta za jedanaest mjeseci 2024. godine u odnosu na posmatrani period 2023. godine, veći su za 331,8 mil.€ ili 15,5%. Izdaci budžeta za period januar – novembar 2024. godine iznosili su 2.498,2 mil.€ (34,3% procijenjenog BDP-a). U odnosu na isti period 2023.godine, izdaci su veći 342,7 mil.€ ili 15,9%, dok je najveće odstupanje kod izdvajanja za isplatu prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja dominantno zbog povećanja minimalne penzije, transfera institucijama i značajnije kod institucija javnog zdravlja, kao i rasta izdvajanja za bruto zarade (usvajanje granskih kolektivnih ugovora kojima su povećane zarade zaposlenih u javnom sektoru u 2023. godini). U odnosu na plan za 2024. godinu, izdaci su niži 200,5 mil.€ ili 7,4% i odraz su dinamike pristizanja obaveza u ovom periodu, kao i aktivnog upravljanja potrošnjom. U periodu januar-novembar 2024. godine, ostvaren je deficit budžeta u iznosu od 0,4 mil.€, što je za 208,1 mil.€ bolji budžetski bilans od plana.

Finansijski sektor

Prema podacima Centralne banke Crne Gore, neto profit crnogorskih banaka u novembru 2024. godine iznosio je 161,9 mil.€, što je 13,1% više u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Ukupni krediti su na kraju novembra tekuće godine iznosili 4.655,8 mil.€ i ostvarili su godišnji rast od 14,0%. Novoodobreni krediti su za jedanaest mjeseci 2024. godine iznosili 1.582,6 mil.€ (rast od 30,3% na godišnjem nivou), od čega su pozajmice privrede iznosile 780,4 mil.€ (rast od 24,2% na godišnjem nivou), dok su građani pozajmili 746,3 mil.€ (rast od 42,1%

na godišnjem nivou). U novembru 2024. godine zabilježen je rast ukupnih depozita od 5,6%, kada su iznosili 5.749,6 mil.€. Prosječna ponderisana efektivna aktivna kamatna stopa na novoodobrene kredite u novembru 2024. godine iznosila je 5,98% i bilježi pad od 0,54 p.p u odnosu na novembar 2023. godine.

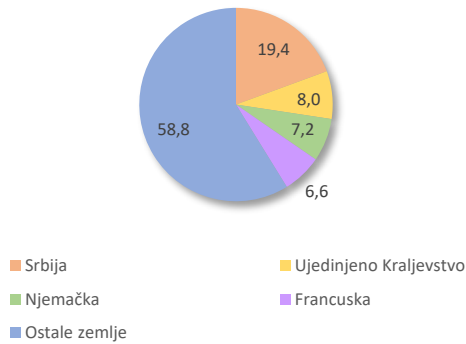

Spoljnotrgovinska razmjena i investicije

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena za januar – novembar 2024. godine iznosila je 4.262,2 mil.€, što je rast od 3,7% u odnosu na isti period 2023. godine. Izvoz u iznosu od 546,7 mil.€ je manji za 11,4%, uglavnom pod uticajem pada izvoza električne energije za 52,6% i pada izvoza aluminijuma za 49,3%. Uvoz u iznosu od 3.715,5 mil.€, povećan je za 6,4%, prevashodno povećanjem uvoza mašina i transportnih uređaja (rast 11,7%), hemijskih proizvoda (rast 9,1%), mineralnih goriva i maziva (8,6%) i prehrambenih proizvoda (rast 3,4%).

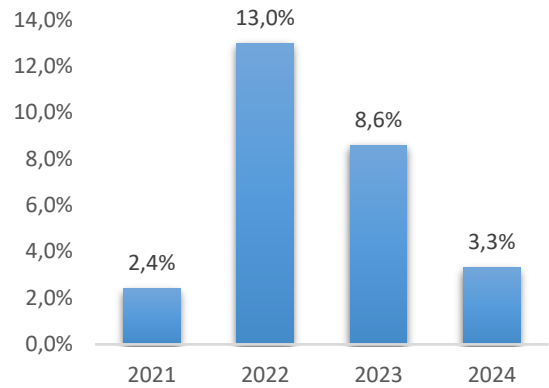
Neto priliv stranih direktnih investicija (SDI) u period januar – novembar 2024. godine iznosio je 453,8 mil.€, što je za 17,2% više u odnosu na isti period 2023. godine. Ukupan priliv SDI iznosio je 801,7 mil.€, što predstavlja rast od 3,1% u odnosu na period januar-novembar 2023. godine. U strukturi vlasničkih ulaganja, investicije u kompanije i banke iznosile su 109,8 mil.€ (rast od 17,9%), dok su ulaganja u nekretnine iznosila 400,8 mil.€ (pad od 3,0%). Priliv SDI u formi interkompanijskog duga iznosio je 262,0 mil.€, što je za 10,1% više nego u periodu januar-novembar 2023. Ukupan odliv SDI u periodu januar-novembar 2024, iznosio je 347,9 mil.€ što je za 10,9% manje u odnosu na 2023. Najveće učešće u ukupnom prilivu SDI imale su Srbija (107,4 mil.€), Ruska Federacija (94,1 mil.€) i Turska (91,2 mil.€), što zajedno čini 36,5% ukupnog priliva SDI.

Grafik 1 Struktura noćenja stranih gostiju, %

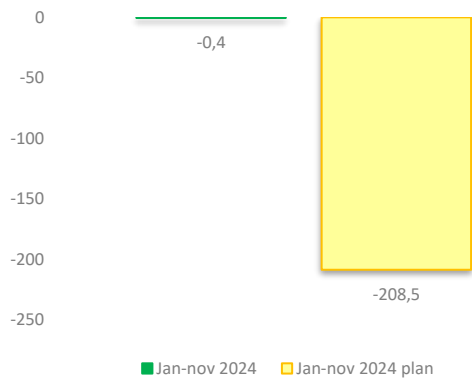
...Najviše turista u kolektivnom smještaju iz Srbije i Zapadne Evrope...

Grafik 2 Prosječna inflacija po godinama

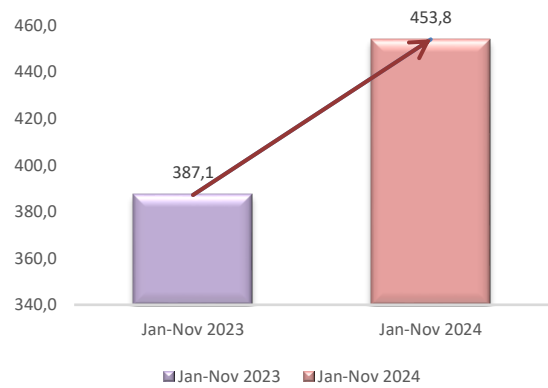
...Prosječna inflacija u 2024. godini najniža od 2021...

Grafik 3 Suficit/deficit budžeta 2024, u mil.€

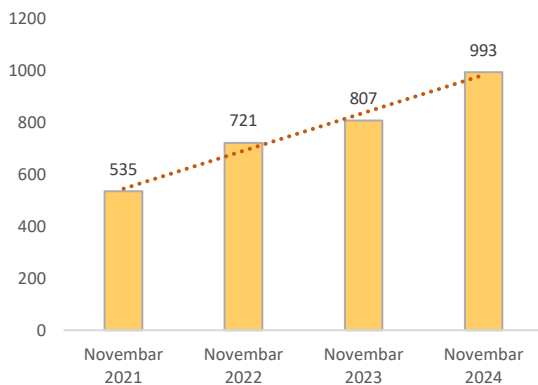
...U periodu januar-novembar ostvareni deficit budžeta za 208,1 mil.€ bolji od plana...

Grafik 4 Neto SDI 2023/2024, u mil.€

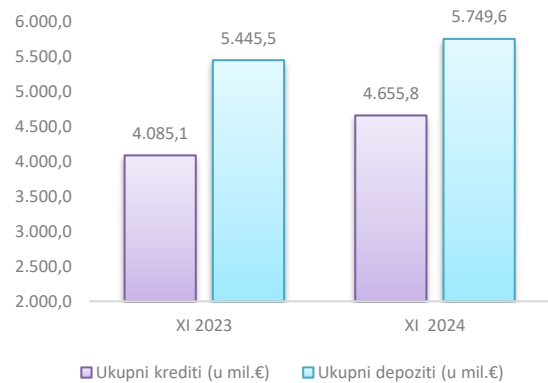
...Rast neto priliva SDI za 17,2% u odnosu na isti period prošle godine...

Grafik 5 Prosječna neto zarada (€) po godinama

...Rast prosječne neto zarade u novembru 23%...

Grafik 6 Ukupni krediti i depoziti, u mil.€

...Rast ukupnih kredita od 14,0% u odnosu na isti period prošle godine...